

Sygn. akt II UK 342/13

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku R. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w E.
o wypłatę emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 listopada 2013 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 marca 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca – R.R. - wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] z dnia 20 marca 2013 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię, tj. art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.; dalej ustawa o emeryturach i rentach z FUS) w związku z art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726) w związku z przyjęciem, że niekonstytucyjność tych przepisów stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., wydanym w sprawie K 2/12, nie miała wpływu na treść wyroku zaskarżonego apelacją, a także naruszenie przepisów

postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 213 § 2 i art. 477⁹ § 2 w związku z art. 477¹³ k.p.c., w tym wynikającej z tych przepisów zasady dyspozycyjności, przez nieuwzględnienie tego, iż organ rentowy, wydając decyzję o wznowieniu wypłaty począwszy od 22 listopada 2012 r., uznał w istocie odwołanie i zmienił zaskarżoną decyzję, co oprócz umorzenia postępowania z tego powodu w punkcie I zaskarżonego wyroku powinno także prowadzić do zmiany wyroku sądu I instancji poprzez uchylenie zaskarżonej odwołaniem decyzji o wstrzymaniu wypłaty emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż „w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, a także że jest ona oczywiście uzasadniona”.

W uzasadnieniu wskazano, że zagadnienie prawne „sprowadza się do odpowiedzi na pytanie - oceny, czy art. 103a ustawy w związku z art. 28 ustawy zmieniającej ma zastosowanie do emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury przed uchyleniem art. 103 ust. 2a ustawy, przy czym niezbędnej jest także wyjaśnienie przez SN jak należy rozumieć „nabycie” emerytury. Nie chodzi przy tym tylko i wyłącznie o analizę tego pojęcia na gruncie ustawy, ale również w kontekście stwierdzonego przez TK problemu niekonstytucyjnego: czy „nabyciem” było jedynie spełnienie warunków dotyczących wieku i stażu, czy też właśnie z uwagi na treść ryzyka emerytalnego rzeczywistym „nabyciem”, którego ślad można odnaleźć w uzasadnieniu wyroku TK było dopiero spełnienie przesłanek, które upoważniały ZUS do efektywnej wypłaty świadczenia. Wydaje się, że konieczna jest także wypowiedź SN w kwestii, czy uchylenie art. 103 ust. 2a ustawy i wznowienie wypłaty zawieszonych emerytur nie spowodowało jednak w przypadku tych ubezpieczonych zmiany treści ryzyka emerytalnego i nabycia tego prawa, którego późniejsze ograniczanie podlegało ochronie na podstawie art. 2 Konstytucji RP. Za przyjęciem, iż taka zmiana miała miejsce przemawia to, iż uchylenie art. 103 ust. 2a ustawy dotyczyło także tych emerytów, którzy w rozumieniu art. 100 ust. 1 ustawy nabyli (bez efektywnej realizacji) prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 r.”.

Podkreślono także, że „Jest więc oczywiste i widoczne *prima facie*, iż wstrzymanie emerytury ubezpieczonemu mimo wznowienia wypłaty i nabycia przez niego tego prawa w sposób efektywny i w jej przypadku naruszyło art. 2 Konstytucji RP, a przede wszystkim zasadę ochrony praw nabytych i/lub zasadę zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa. Oczywista zasadność skargi wynika także z naruszenia zasady dyspozycyjności przez Sąd Apelacyjny, w tym przepisów art. 213 § 2 i art. 477⁹ § 2 w zw. z art. 477¹³ k.p.c., które ją konstruują”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Jeśli chodzi o przedstawiane przez skarżącego istotne zagadnienie prawne, to wskazać należy, że problematyka zawieszenia prawa do emerytury ze względu na kontynuowanie stosunku pracy w odniesieniu do ubezpieczonych, którzy nabyli i realizowali prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 r. była już przedmiotem orzeczeń Sądu Najwyższego. Wyrażono w nich jednolity pogląd, że zastosowanie art. 103a ustawy o emeryturach rentach z FUS wobec emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 r., to jest pod rządami art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także jeszcze przed wejściem w życie tego przepisu, nie narusza zasady niedziałania prawa wstecz, zasady ochrony praw nabytych ani zasady zaufania obywateli do Państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikających z art. 2 Konstytucji RP, co było sednem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13

listopada 2012 r., K 2/12 (OTK-A 2012 nr 10, poz. 121). Podkreśla się też, że skutki prawne tego wyroku nie obejmują ubezpieczonych którzy – jak skarżący - nabyli prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 r., także wtedy, gdy wypłata emerytury podlegała zawieszeniu w związku z kontynuowaniem przez nich zatrudnienia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 sierpnia 2103 r. - III UK 117/12 i III UK 118/12 oraz z dnia 6 sierpnia 2013 r., II UK 4/13 - niepublikowane). W konsekwencji nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), skoro Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS - wkładka z 2003 r. Nr 13, poz. 5; Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 189 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578).

Odnosząc się natomiast do kwestii oczywistej zasadności skargi, trzeba przypomnieć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego przesłanka ta wynika zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109, z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20 poz. 494, z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437, z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616).

W świetle przedstawionego wyżej stanowiska Sądu Najwyższego nie sposób twierdzić o „oczywistym” naruszeniu art. 2 Konstytucji RP.

Jeśli natomiast chodzi o zarzucane naruszenie zasady dyspozycyjności przez Sąd Apelacyjny, „w tym przepisów art. 213 § 2 i art. 477⁹ § 2 w zw. z art.

477¹³ k.p.c., które ją konstruują”, to podkreślić należy, że decyzja o wznowieniu wypłaty emerytury dopiero od 22 listopada 2012 r. w sposób oczywisty wskazuje, że nastąpiła zmiana zaskarżonej decyzji w jedynie w części. Jeśli więc mówić odpowiednio o uznaniu powództwa, to nie dotyczyło ono żądania wypłaty świadczenia za okres sprzed tej daty.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.

aw